

ΠΡΟΤΥΠΑ ΗΡΩΩΝ

τοῦ Κωνσταντίνου Χολέβα
Πολιτικοῦ Ἐπιστήμονος

Στήν τακτική Συνεδρίασή της στό τέλος τοῦ Μαΐου ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας μας ἐξέφρασε τήν διαμαρτυρία της γιά ἓνα νέο σχολικό βιβλίο, τό ὁποῖο ἀναφέρεται μέ μειωτικούς χαρακτηρισμούς στόν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων Κυπρίων κατά τῶν Ἀγγλων ἀποικιοκρατῶν τό 1955-59. Ἐπρόκειτο γιά ἓναν ἐπικό ἀγῶνα νέων παιδιῶν μέ τήν συμπαράσταση ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί ὑπό τήν πνευματική καθοδήγηση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Οἱ ἀγωνιστές τῆς ΕΟΚΑ πίστευαν στήν Ἑνωση τῆς Κύπρου μέ τήν Ἑλλάδα, μά πάνω ἀπ' ὅλα πίστευαν στόν Θεό. Ἦσαν οἱ περισσότεροι παιδιά τοῦ Κατηχητικοῦ, ἐξομολογοῦντο καί ἐβίωναν τήν πίστη τους. Γι' αὐτό ἦσαν ἔτοιμοι γιά τό μαρτύριο, τά βασανιστήρια, τήν θυσία. Σέ μιᾷ ἐποχή κατά τήν ὁποία τά παιδιά μας τρέφονται μέ σκουπίδια ἀπό τήν Τηλεόραση, καλό εἶναι νά θυμηθοῦμε αὐτά τά πρότυπα ἡρώων καί νά τά προβάλλουμε ἐς αἰεί.

Ὁ ἡρωικῶς πεσών στήν Μονή Μαχαιρᾶ **Γρηγόρης Αὐξεντίου** ἔγραψε γιά τό νόημα τοῦ Ἀγῶνος: "Δέν εἶναι θαῦμα ἡ ἐξύψωσις τῶν ταπεινῶν, τῶν χωρίς ἰδανικά ἀνθρώπων σέ ἀγωνιστάς. Αὐτός εἶναι ὁ Ἑλληνας. Τή Λευτεριά τήν ἔχει μέσα του. Τήν ἔχει στό ὑποσυνείδητό του, μπορεῖ νά πῇ κανεῖς, μά σάν ἔλθῃ ἡ κρίσιμη στιγμή, τότε ξεπετάγεται, τήν κάνει συνείδησή του καί ζωή του, κι ὁ ταπεινός ὁ μικρόχαρος μεταβάλλεται σέ μαχητή ἀκατάβλητο"!

Ὁ ἀπαγχονισθεῖς ὑπό τῶν Ἀγγλων **Μιχαήλ Καραολῆς** γράφει ἀπό τήν φυλακή στόν ἀδελφό του: "Εἶμαι, ἀγαπητέ μου ἀδελφέ, πολύ στενοχωρημένος πού θά σέ λυπήσω μέ τά νέα μου, ἀλλά ἀφοῦ ὁ Θεός μοῦ ἐπεφύλαξε τό πικρόν τοῦτο ποτήριον "οὐ μή πίω αὐτό"; Γενηθήτω τό θέλημα τοῦ Παντοδυνάμου. Τό Ἐκτελεστικόν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅτι θά ἐκτελεσθῶ".

Ὁ ἀπαγχονισθεὶς **Ἀνδρέας Ζάκος** γράφει αὐτά τὰ τελευταῖα λόγια στὸν φίλο του Χ. Μπακαλούρη: "Εἴμαστε Χριστιανοὶ καὶ ὁ ἀντικειμενικὸς μας σκοπὸς πρέπει νὰ εἶναι ἡ Οὐράνια Βασιλεία. Πεθαίνουμε ἀπόλυτα ἤρεμοι. Ἐζήτησα νὰ δῶ μερικοὺς ἀπὸ σᾶς μὰ δέν μοῦ ἐπέτρεψαν. Γεῖά σας καὶ ὁ Θεὸς μαζί σας".

Ἕνας ἄλλος ἡρωομάρτυρας τῆς ἀγχόνης, ὁ **Ἰάκωβος Πατάτσος**, γράφει τὸν τελευταῖο ἀποχαιρετισμὸ πρὸς τὴν μητέρα του: "Εἶναι καιρὸς νὰ καμαρώσης γιὰ τὸ παιδί σου. Εὐρίσκεται ἐκεῖ ψηλά ὅπου ψάλλουν οἱ ἄγγελοι. Χαῖρε ἀγαπημένη μου μητέρα. Μὴ κλαίης γιὰ ν' ἀκούσης τὴν ἀγγελικὴ φωνή μου πού ψάλλει Ἅγιος, ἅγιος, Ἅγιος Κύριος Σαβαώθ. Ψάλλε καὶ σύ μαζί μου. Ψάλλε, προσεύχου, δόξαζε τὸν Θεὸν σ' ὅλην τὴν ζωὴν".

Ὁ ἐπίσης ἀπαγχονισθεὶς **Ἀνδρέας Παναγίδης** γράφει πρὸς τὴν γυναῖκα του λίγες ὥρες πρὶν ἀφήσει τὴν τελευταία του πνοή: "Δέν ἐκτελοῦμαι σάν ἓνας κοινὸς ἐγκληματίας, ἀλλὰ σάν ἓνας τιμημένος Κυπραίος. Τώρα πού ξέρω ὅτι σέ μία ἡμέρα θ' ἀντικρύσω τὴν ἀγχόνη ἔχω διπλάσιο θάρρος ἀπὸ πρὶν. Ὁ Χριστὸς εἶναι πάντα συντροφιά στὰ κελλιά μας. Ὁ Χριστὸς μᾶς γεμίζει τὴν καρδιά μέ ἀληθινὴ χαρά. Παρακαλοῦμε τὸν Θεό νὰ μᾶς σώση ὅχι τὸ σῶμα, ἀλλὰ τὴν ψυχή".

Αὐτὰ ἦταν τὰ ἰδανικά τῶν ἡρώων τοῦ Κυπριακοῦ Ἀγῶνος. Χριστὸς καὶ Ἑλλάδα. Ὁρθοδοξία καὶ Παράδοση τῆς Ρωμηοσύνης. Ἐβάδιζαν πρὸς τὸν θάνατο ψάλλοντες τὸν Ἐθνικὸ Ὑμνο καὶ τροπάρια τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Αὐτὰ τοὺς δίδαξαν οἱ γονεῖς τους, οἱ δάσκαλοι, οἱ κατηχητές καὶ οἱ κληρικοί. Σήμερα κάποιοι δέν θέλουν νὰ θυμόμαστε αὐτὸν τὸν Ἀγῶνα πού μυρίζει λιβάνι κι ἀγιοκέρι. Προσπαθοῦν νὰ χλευάσουν καὶ νὰ σβήσουν τὴν μνήμη τῶν ἡρώων. Ὅμως ἐμεῖς δέν θὰ τοὺς ξεχάσουμε. Θὰ κλίνουμε πάντα εὐλαβικά τὸ γόνυ στὴ μνήμη τους. Θὰ διδάσκουμε στὰ παιδιὰ μας ὅτι τὸ 1821 ξανάζησε στὰ βουνὰ καὶ στὰ λαγκάδια τῆς Κύπρου τὸ 1955-59. Καὶ θὰ ἔχουμε τὴν σκέψη μας στραμμένη μέ συγκίνηση στὰ Φυλακισμένα Μνήματα τῶν Κεντρικῶν Φυλακῶν Λευκωσίας. Ἐκεῖ πού τοὺς νεκροὺς ἥρωες συντροφεύει λίγο χῶμα

ἀπό τόν Παρθενῶνα καί ἡ ὑποθήκη τοῦ ποιητῆ: "Τοῦ
ἀντρειωμένου ὁ θάνατος, θάνατος δέν λογιέται".

.....